

ČESKÝ JAZYK

6.
třída

**NEOTVÍREJ,
DOKUD NEDOSTANEŠ
POKYN OD ZADÁVAJÍCÍHO!**

JMÉNO

TŘÍDA

ČÍSLO ŽÁKA

AŽ ZAHÁJÍŠ PRÁCI, NEZAPOMEŇ:

- každá úloha má jen jedno správné řešení
- úlohy můžeš řešit v libovolném pořadí – začni od nejllehčích
- test obsahuje 40 úloh – na jeho řešení máš 45 minut

 scio.cz

www.scio.cz, s.r.o.
Pobřežní 34, 186 00 Praha 8
tel.: 234 705 555
fax: 234 705 505
e-mail: scio@scio.cz
www.scio.cz

© Scio® 2010

Veškerá práva vyhrazena. Testy jsou určeny výhradně k použití v rámci testování projektu Stonožka v říjnu 2010. Žádná část tohoto materiálu nesmí být žádným způsobem reprodukována bez předchozího souhlasu společnosti Scio.

1. Kolik slabik má slovo *nerozlišitelnými*?

- (A) 5
(B) 6
(C) 7
(D) 8

2. Ve které z následujících možností bude po doplnění jména *Štefánek* na vynechané místo dodržen abecední pořádek?

- (A) Novák, Pazdera, Šteflík, _____
(B) Šikula, Šrámek, Štechr, _____
(C) Štědrý, Štefek, Štefečka, _____
(D) Spurný, Špatný, Štefák, _____

3. Které z následujících slov **neobsahuje** dvojhlásku?

- (A) vylouhovat
(B) automobil
(C) prvouka
(D) Olomouc

4. *zlobivý, zahodit, princezna, prokouknout, medvěď, předpis*

Kolik z uvedených slov obsahuje předponu?

- (A) 2
(B) 3
(C) 4
(D) 5

5. Které z následujících slov **nevzniklo** skládáním (tedy **neobsahuje** dva kořeny)?

- (A) zeměpis
(B) samoobsluha
(C) provazochodec
(D) představa

6. Která z následujících vět je napsána pravopisně správně?

- (A) Chlapci bili na procházce.
(B) Srozbítým autem byli starosti.
(C) Včera jsme byli v divadle.
(D) Zápasníci se bily s vervou.

7. Do které z následujících možností je nutno na všechna vynechaná místa doplnit pouze *i/í*, aby byla věta napsána pravopisně správně?

- (A) V_sk_ v okol_ b_l_ jedna jako druhá.
(B) Mam_nka nám l_č_la svoje záž_tk_.
(C) Ptač_hn_zda b_vaj_ na stromech.
(D) Koup_l s_ novou prop_sovac_ tužku.

8. _____ se sešly na nádraží a společně čekaly na vlak.

Který z následujících podmětů je třeba doplnit do uvedeného souvětí, aby bylo napsáno pravopisně správně?

- (A) Desítky lidí
(B) Kluci a holky
(C) Obyvatelé obce
(D) Děvčata

9. Které z následujících slov bude po doplnění písmene *z* na vynechané místo napsáno pravopisnou **chybou**?

- (A) ro_točíme
(B) ro_teme
(C) ro_táhneme
(D) ro_topíme

10. Ve které z následujících možností je pravopisně správně napsána předpona *s-/z-/vz-/roz-?*

- (A) zpadlé třešně, skácený strom
(B) změna programu, skusit štěstí
(C) vztyčit vlajku, zčervenalé tváře
(D) roznosit noviny, slepšená nálada

11. Které z podtržených slov v následujících větách je napsáno s pravopisnou **chybou**?

- (A) Pes se na mě celou dobu rozumně díval svyplazeným jazykem.
(B) Poměrně brzy si našla nového kluka, i když po Jirkovi dlouho plakala.
(C) Přistihli jsme ho, když nám vědomně vrátil o 10 korun méně.
(D) Přešli jsme louku a vstoupili do tajemně šumícího lesa.

12. Která z následujících vět je napsána mluvnicky a pravopisně správně?

- (A) Omluvili jsme se Zdeňkovi za zpoždění.
(B) Tomášovi rodiče přijeli na návštěvu.
(C) Podej babičce Pavlovi hodinky.
(D) Na stole leží Martinovi brýle.

13. Které z následujících slov je napsáno s pravopisnou **chybou**?

- (A) prapůvodně
(B) trojúhelník
(C) zůstatek
(D) neúmyslně

14. Která z následujících vět je tvořena pouze ohebnými slovními druhy?

- (A) Snad se na mě nezlobíš.
(B) Zítra pojedeme na výlet.
(C) Můj kamarád je nemocný.
(D) Neviděl jsem tě už léta.

15. Ve které z následujících vět je slovo *růže* uvedeno v 7. pádě?

- (A) Z růží se vyrábí parfémy.
(B) Touto růží jsi mi udělal radost.
(C) Letos vykvetlo mnoho růží.
(D) Teta nemá na růžích ustláno.

16. Které z následujících podstatných jmen má stejnou koncovku v 1. a 4. pádu **množného** čísla?

- (A) topol
(B) lev
(C) orel
(D) strojuvůdce

17. Ve které z následujících možností je pravopisná **chyba**?

- (A) Do našeho města jezdí mnoho německých turistů.
(B) Jednou bych se chtěl podívat k Tichému Oceánu.
(C) Na dovolené v Mexiku jsem si koupil mexický klobouk.
(D) K potápění je zvláště vhodné Středozemní moře.

18. Která z následujících možností obsahuje **několikanásobný** podmět?

- (A) Na plotně bublala polévka a v kuchyni voněly buchty.
(B) V sobotu i v neděli nás čekalo příjemné odpoledne.
(C) Do blízkého parku si vyšli děti i jejich rodiče.
(D) Zápas byl opravdu strhující a napínavý.

TEXT KÚLOHÁM 19 AŽ 21

Ježura

Ježura je běžná na většině území Austrálie a v nížinách Nové Guineji a není zapsána jako ohrožený druh. V Austrálii byly ježury méně ovlivněny obděláváním půdy než jiné živočišné druhy, protože nevyžadují žádné specializované přírodní podmínky a stačí jim pouze slušná zásoba termitů a mravenců. Přes své ostny jsou ježury loveny ptáky, tasmánským čertem, kočkami, liškami a psy. Sloužily také jako potrava domorodých Australanů a prvních evropských osadníků. V současnosti je pro ježuru největším nebezpečím automobilový provoz a ničení některých lokalit, které způsobuje její lokální vyhynutí. Rozmnožování ježury v zajetí je velmi obtížné. Pouze pěti zoologickým zahradám se podařilo odrodit mláďata, ale žádné z nich se nedožilo dospělosti. To má vážné důsledky pro zachování ohrožených paježur rodu *Zaglossus* a v menším rozsahu i pro samotnou ježuru australskou. V České republice v roce 2006 nechovala ježuru australskou žádná ze zoologických zahrad.

19. *Sloužily také jako potrava domorodých Australanů a prvních evropských osadníků.*

Kterým z následujících slov můžeme nejvhodněji nahradit slovo *potrava* v uvedeném souvětí z úvodního textu?

- (A) krmivo
- (B) hamání
- (C) jídlo
- (D) žrádlo

20. **Která z následujících možností nejmístněji označuje uvedený text?**

- (A) návod
- (B) naučný text
- (C) popis
- (D) vypravování

21. **Které z následujících tvrzení přímo vyplývá z uvedeného textu?**

- (A) V České republice se ježury obtížně rozmnožují.
- (B) V ZOO se dosud nepodařilo odrodit žádné mládě ježury.
- (C) Ostny neubrání ježuru před kočkami.
- (D) Ježury se živí tasmánskými čerty.

TEXT KÚLOHÁM 22 AŽ 23

MERKUR je druhou nejmenší planetou ve sluneční soustavě a je nejbliže Slunci. Kolem Slunce oběhne za pouhých 88 dnů, což je nejrychlejší oběh ve sluneční soustavě. I když první, většinou neúspěšné, pokusy zmapovat Merkur byly pomocí dalekohledu provedeny už v roce 1881, neexistovaly žádné jasné představy o jeho prostředí až do roku 1974, kdy sonda *Mariner 10* prolétla ve výšce 703 km nad jeho povrchem. Merkur má povrch pokrytý krátery po dopadech meteorů a nemá žádnou atmosféru. Je to také místo obrovských výkyvů teplot – ukrutné vedro ve dne vystřídá v noci vražedná zima.

22. **Které z následujících tvrzení přímo vyplývá z uvedeného textu?**

- (A) Na Merkuru se střídají dvě roční období – krutá zima a horké léto.
- (B) Rok na Merkuru je nejkratší ve sluneční soustavě.
- (C) Sonda letěla poprvé neúspěšně v roce 1881.
- (D) Merkur je druhá nejbližší planeta od Slunce.

23. *Merkur má povrch pokrytý krátery po dopadech meteorů a nemá žádnou atmosféru.*

Na kterou z následujících otázek by byla nejvhodnější odpověď uvedená věta?

- (A) Jsou na Merkuru krátery?
- (B) Dopadaly na Merkur meteory?
- (C) Je na Merkuru atmosféra?
- (D) Jak to vypadá na Merkuru?

TEXT KÚLOHÁM 24 AŽ 28

Sníh a led ochucený medem nebo ovocnou šťávou znali už ve starém Řecku a ve starém Egyptě. O tom, jak vznikla první skutečná zmrzlina, existuje více verzí.

Některé prameny uvádějí, že to byli Mongolové, kteří ji rozšířili. Připravovali různé ochucené nápoje z mléka (kozího, velbloudího a jáčího). Tyto nápoje ale díky chladnému horskému klimatu často zmrzly. Recepty na takto vyrobenou zmrzlinu měl ve třináctém století přivést do Evropy cestovatel Marco Polo. Podle jiné verze zase první zmrzlina vznikla díky Číňanům, od nich recept přebírali Arabové a Peršané. Od Arabů se naučili dělat zmrzlinu Italové a její výrobu rozšířili dále po Evropě.

Zpočátku se zmrzlina podávala jen v nejvyšších společenských kruzích. V roce 1903 byl patentován zmrzlinový kornout a v roce 1921 byla vyrobena první zmrzlina s dřívkem. Roku 1936 byl sestaven plně automatický rotační stroj, který zmrzlinu na špejli vyráběl. V Čechách se mražené krémy začaly vyrábět v roce 1949. Dříve se zmrzliny vyráběly v mlékárnách, dnes v mrazárnách.

Býval to mléčný výrobek z mléka a smetany, v současné době se na jeho výrobu většinou používají rostlinné tuky. (Výrobky z rostlinných olejů a tuků jsou levnější.) Pro průmyslově vyráběné zmrzliny se používají různé příchutě, které obsahují např. sušené mléko, guárovou gumu, stabilizátory, aromatické látky přírodně identické a barviva.

24. **Která z následujících možností se nejlépe hodí jako nadpis uvedeného textu?**

- (A) První zmrzlina
- (B) Zmrzlinové příchutě
- (C) Zmrzlina – historie a současnost
- (D) Italská zmrzlina

25. *Sníh a led ochucený medem nebo ovocnou šťávou znali už ve starém Řecku a ve starém Egyptě.*
Kterou z následujících možností obsahuje uvedená věta?

- (A) podstatné jméno 1. pádu množného čísla
- (B) podstatné jméno 6. pádu jednotného čísla
- (C) podstatné jméno 3. pádu jednotného čísla
- (D) podstatné jméno 2. pádu množného čísla

26. *V Čechách se mražené krémy začaly vyrábět v roce 1949.*

Která z následujících možností obsahuje celý tvar přísudku z uvedené věty úvodního textu?

- (A) vyrábět v roce
- (B) krémy se začaly
- (C) se začaly vyrábět
- (D) V Čechách se začaly

27. *Některé prameny uvádějí, že to byli Mongolové, kteří ji rozšířili.*

Kterým z následujících slov můžeme nejspíše nahradit slovo *prameny* v uvedeném souvětí z úvodního textu?

- (A) zásoby
- (B) pramínky
- (C) potoky
- (D) zdroje

28. **Ve které z následujících publikací bychom nejspíše našli význam slova *stabilizátor* z uvedeného textu?**

- (A) v Česko-anglickém slovníku
- (B) ve Slovníku cizích slov
- (C) v Pravidlech českého pravopisu
- (D) v Příruční mluvnici češtiny

29. Která z následujících vět je významově smysluplná?

- (A) Celé ráno jsme strávili na večerní procházce po lesích a parcích.
- (B) Od pondělí do pátku jsme se učili o Nerudových Zpěvech pátečních.
- (C) Celý večer jsem soustředěně naslouchal ztmění Slunce.
- (D) Německá lyžařka nakonec dorazila až jako první s malým časovým odstupem.

30. Které z následujících slovních spojení **není** významově správně vysvětleno?

- (A) v mžiku byli titam – byli pryč během chvilky
- (B) lacino přišli ke sklizni – snadno dosáhli úspěchu
- (C) kudy ze šlamastyky ven – jak se dostat z problémů
- (D) chytal lelky – lovil ryby

31. Která z následujících možností **neobsahuje** dvojici synonym (slov podobného významu)?

- (A) prostořeký – hubatý
- (B) váhavý – lenivý
- (C) potrhlý – ztřeštěný
- (D) výbušný – vznětlivý

TEXT KÚLOHÁM 32 AŽ 34

Jiří Havel: Jarní koupel

Jaro se přiblížilo kvapem.

„Tak už jsem tady,“ řeklo vlídně všem, a vrabčák se hned pod okapem sprchoval jeho teplým deštíkem. Potom mu froté větríček vysušil kapky z peřiček.

32. Kdo přímo promlouvá v uvedeném textu?

- (A) vrabčák
- (B) okap
- (C) jaro
- (D) větríček

33. Které z následujících tvrzení o uvedeném textu **není** pravdivé?

- (A) V úryvku je 6 veršů.
- (B) V úryvku jsou slova, která se rýmují.
- (C) V textu je zařazena přímá řeč.
- (D) V textu je použito přirovnání.

34. Které z následujících slov je svým významem nejbližší slovu kvapem z uvedeného textu?

- (A) na dosah
- (B) pomalu
- (C) rychle
- (D) potichu

TEXT KÚLOZE 35 AŽ 37

„A teď,“ řekla Lucinka, „nám prosím povězte, co se stalo spanem Tumnusem.“

„Ach, to je zlé,“ potřásl hlavou pan Bobr. „To je velice, velice zlé. Je jisté, že ho odvedla policie. To vím od ptáka který to viděl na vlastní oči.“

„Ale kam ho odvedli?“ ptala se Lucinka.

„No, když je viděli naposled, tak měli namířeno na sever a všichni víme, co to znamená.“

„Ne, my to nevíme,“ _____ Zuzana. Pan Bobr velice zachmuřeně zavrtěl hlavou.

35. Ve které z následujících možností jsou věty v souvětí z uvedeného textu správně odděleny čárkou?

- (A) To vím, od ptáka který to viděl na vlastní oči.
- (B) To vím od ptáka, který to viděl na vlastní oči.
- (C) To vím od ptáka který, to viděl na vlastní oči.
- (D) To vím od ptáka který to viděl, na vlastní oči.

36. „Ne, my to nevíme,“ _____ Zuzana.

Který z následujících výrazů se nejlépe hodí na vynechané místo v uvedeném větném celku z úvodního textu?

- (A) zeptala se
- (B) zaradovala se
- (C) zavýskla
- (D) namítla

37. No, když je viděli naposled, tak měli namířeno na sever a všichni víme, co to znamená.

Který z následujících slovních druhů **není** zastoupen v uvedeném souvětí z úvodního textu?

- (A) přídavné jméno
- (B) zájmeno
- (C) podstatné jméno
- (D) příslovce

38. Nevíš náhodou, kdy se vrátí Klára? Akde vlastně je?

Kterou z následujících možností můžeme smysluplně zareagovat na uvedené otázky?

- (A) Nevím, odjel už před rokem.
- (B) Až za týden. Pojede do Surinamu.
- (C) Včera psala ze Sydney, že letadlo domů jí letí v úterý.
- (D) Kdykoliv jsem se jí zeptal, dělala, že neslyší. Podle mě pojede do Mongolska.

39. Které z následujících rčení je uvedeno správně?

- (A) Kdo šetří, tomu se nelení.
- (B) Líná huba předchází pád.
- (C) Není všechno zlato, co se třpytí.
- (D) Schutí do toho a všechno hotovo.

40. Který z následujících pojmů přímo **nesouvisí** s filmovou tvorbou?

- (A) scénárista
- (B) režisér
- (C) střihač
- (D) posluchač

Zdroje:

Text k úlohám 19 až 21: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Je%C5%BEura>

Text k úlohám 22 a 23: Furniss, Tim: Atlas vesmírných objevů

Text k úlohám 24 až 28: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Zmrzlina>

Text k úlohám 32 až 34: Havel, Jiří: Jarní koupel

Text k úlohám 35 až 37: Lewis, Clive Staples: Letopisy Narnie

